

درباره اجرای محمدرضا شهیدری فر

گفت‌و‌گوهایی که تبدیل به رخدادهای فرهنگی شدند

ناصر سهرابی

محمدرضا شهیدری‌فر با برنامه «من ایرانم» دوباره پشت میز نشست و مخاطبان را دعوت به گفت‌و‌گوهایی جذاب کرد. برنامه‌ای که تلاشی بود برای بازخوانی هویت در قالب تلویزیون، جایی که پرسش‌ها آرام و عمیق بودند و هر میهمان روایتی تازه از ایران امروز پیش‌روی مخاطب می‌گذاشت.

محمدرضا شهیدری‌فر از آن دست چهره‌هایی است که حضورش نوعی اتفاق رسانانه‌ای به حساب می‌آید. او طی بیش از سه دهه فعالیت حرفه‌ای نشان داده مجری گری برایش نه یک شغل، بلکه یک سلوک فکری است. از برنامه‌های خاطر‌هائیک سال‌های دور تا تجربه‌های پخته‌ترش در دهه‌های اخیر، همواره یک ویژگی ثابت در کارنامه‌اش دیده می‌شود: باور به قدرت گفت‌وگو. شهیدری‌فر با صدای گرم، بیان سنجیده و تسلط مثال‌زدنی بر موضوعات بل‌الگویی‌از مجری حرفه‌ای و کار‌کنسته بدل شده است. او نه به هیجان‌های تصنعی دل می‌بندد و نه در دام نمایش‌های لحظه‌ای می‌افتد. همین وقار و انسجام شخصیتی، از او چهره‌ای کار‌برم‌نا‌یک ساخته که مخاطب به‌سادگی با او ارتباط برقرار می‌کند. تماشای حس می‌کند شهیدری‌فر پرسش‌هایی را طرح می‌کند که در ذهن خودش نیز شکل گرفته است؛ نه سؤالاتی سفارشی و گذرا.

فکری شهیدری‌فر بود. عنوان برنامه به‌خودی‌خود حاصل معنا بود؛ گویی هر میهمان نماینده بخشی از ایران است و هر گفت‌وگو تلاشی بر برای بازخوانی تصویری جمعی از هویت ما. ساختار برنامه بر گفت‌و‌گوهای عمیق و چندلایه با چهره‌های فرهنگی، اجتماعی و هنری بنا شده بود. افرادی که هر یک روایت خاص خود را از ایران امروز دارند.

در «من ایرانم»، شهیدری‌فر بیش از آنکه به دنبال خیرسازی باشد، در پی کشف بود. او گفت‌وگو را مرحله‌به‌مرحله پیش می‌برد؛ با پرسش‌های آغازین ساده، فضای امنی برای سخن گفتن ایجاد می‌کرد و سپس به سراغ لایه‌های عمیق‌تر می‌رفت. این شیوه‌ی باعث می‌شد مخاطب احساس کند در یک مسیر فکری همراه برنامه حرکت می‌کند، نه اینکه صرفاً شاهد پرسش‌ها و پاسخ‌های او پیش‌طراحی شده باشد.

یکی از مهم‌ترین نقاط قوت شهیدری‌فر، تسلط او بر دانش اجرائت، دانشی که حاصل سال‌ها تجربه در برنامه‌سازی است. او چارچوب دارد اما اسیر چارچوب نمی‌شود. اگر پاسخ میهمان در چپ‌های تازه، باز کند یا هوشمندی همان مسیر را دنبال می‌کند. این انعطاف‌پذیری کنترل شده، برنامه را زنده و پویا نگه می‌دارد.

پرسش‌های او از منطق روایی پیروی می‌کردند. هر سؤال مقدمه‌ای برای سؤال بعدی بود و گفت‌وگو به‌تدریج عمق می‌گرفت. شهیدری‌فر از کلی‌گویی پرهیز می‌کرد و با رفتن به سراغ جزئیات، میهمان را به بیان تجربه زیسته‌اش نزدیک می‌کرد. گاه یک مکث کوتاه یا جمله‌ای کوتاه از سوی او، فضای برنامه را به شکل محسوسی عمیق‌تر می‌کرد. همین مهارت در شنیدن، مهم‌ترین امتیاز اوست.

«من ایرانم» از نخستین قسمت‌ها واکنش‌های قابل توجهی برانگیخت. بر سه‌های او گفت‌وگوها در شبکه‌های اجتماعی بازنشر شد و درباره‌شان بحث‌گشای گرفت. برخی منتقدان برنامه را تلاشی جدی برای بازگرداندن گفت‌وگوی اندیشمندانه به تلویزیون دانستند؛ در مقابل، عده‌ای رنم‌آرام آن را متفاوت با ذائقه رسانه‌های سریع امروز ازبایی کردند، اما همین دوگانگی، نشانه‌ان گذاری برنامه است.

دعوت از چهره‌هایی با دیدگاه‌های متنوع یکی دیگر از جذابیت‌های برنامه بود. شهیدری‌فر کوشید تصویری چندصدایی ارائه دهد؛ روایتی که در آن، ایران نه یک تصویر یکدست، بلکه مجموعه‌ای از تجربه‌ها و نگاه‌هاست. این انتخاب، جسورانه و البته پرریسک بود، اما به برنامه هویتی مستقل می‌بخشید. طبیعی است که هر برنامه گفت‌وگومحوری که به سراغ مسائل هویتی و اجتماعی برود، با حاشیه‌هایی همراه شود. برخی اظهارنظرهای میهمانان و کنش‌برانگیز شد و دامنه توجه به برنامه را افزایش داد. با این حال، شهیدری‌فر در مدیریت فضای چالشی، تعادل را حفظ کرد. او اجازه داد صداهای مختلف شنیده شوند. اما از افتادن برنامه به ورطه تنش‌های نمایشی پرهیز کرد. نکته قابل توجه آن است که «من ایرانم» مدتی به زرق و برق بصری یا ایتیم‌های سرگرم‌کننده تکیه و اصلی بر کلام و محتوا قرار داشت.

محمدرضا شهیدری‌فر در «من ایرانم» بار دیگر ثابت کرد که مجری‌گری می‌تواند فراتر از اجرا باشد. او با تکیه بر تجربه، دانش و کار‌برم‌نا‌ی شخصی‌اش، گفت‌وگو را به یک رخداد فرهنگی تبدیل کرد. شهیدری‌فر در «من ایرانم» با آرم‌ش پیش‌رفت و به جدی آنکه مدام سخن بگوید، حرف‌ها را شنید و همین شنیدن باعث «من ایرانم» را به برنامه‌ای فراتر از یک گفت‌وگوی تلویزیونی بدل کرد.

مستند

رونمایی از مستند «گردان دانشگاه»

مستند «گردان دانشگاه» به نویسندگی و کارگردانی محمد دینساز بعد از ماه‌ها تحقیق و پژوهش به زودی رونمایی می‌شود. این مستند برای اولین بار به نقش دانشگاه تهران در هشت سال دفاع مقدس در حوزه‌های پرورش فرماندهان دفاع مقدس، پشتیبانی، علمی، فرهنگی و تأمین نیروهای رزمنده از میان آستانید، دانشجویان و کارکنان این دانشگاه پرداخته شده و تأتفقهایی از حلسه جامعه علمی در سال‌های جنگ تحمیلی که تأثیر مهمی در جلوگیری از سقوط اهواز و نیز مقاومت در نقش دشمن و شکست ارتش بعث عراق و حمایتش داشته به تصویر کشیده شده است. حضور شهید دکتر چمران و ستاد جنگ‌های نامنظم در این دانشگاه و نیز حضور

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیر مسئول: محمدجواد اخوان
سر‌دبیر: غلامرضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان بهیقی
کوچه شهیداکبر زجاجی (چهارم‌هم‌گری)، پلاک ۱۲
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸
روابط‌عمومی: ۰۲۰۶-۸۸۵۲۳۰۶۰-فکس: ۸۸۴۹۸۴۶۶
توزیع: مؤسسه نشرگستر امروز نوین ۸۸۷۳۰۹۲۲
چاپ: همشهری
Public@JavanOnline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۷۷۶۴ | سه‌شنبه ۲۶ خرداد ۱۴۰۵ | اول محرم ۱۴۴۸ | اذان ظهر ۱۲:۰۵ | غروب آفتاب ۱۹:۲۲ | اذان مغرب ۱۹:۴۲ | نیمه‌شب‌شروع۱۲:۲۲ | اذان صبح فردا ۲:۰۱ | طلوع آفتاب فردا۴:۰۴

کافه تگزاس‌ها ادامه سیاست مک‌دونالدی غرب برای تسخیر سنگرهای فرهنگی است

فاطمه مهربان

در روزهای گذشته، خیر افتتاح «اولین کافه به سبک تگزاس» در دل تهران در شبکه‌های اجتماعی بخش شد. گزارش‌ها می‌گویند این کافه با فضای وسترن، حال‌وهوای کابویی و حتی لباس پرسنل کاملاً کابویی شده و «تنگار زمان در دل دوره وسترن متوقف شده» است! این اقدامات دقیقاً مشابه همان تاکتیک افتتاح فروشگاه‌های تزجیر‌های مک‌دونالد آمریکایی در دوران پیش از فروپاشی شوروی سابق است که به عنوان مظاهر غرب‌گرایی و مدرن شدن به جوامع شرقی برای تپ‌ی شدن از فرهنگ و ارزش‌های سرزمینی‌شان فروخته می‌شوند. هر چند این تاکتیک قدیمی و برملا شده است، اما تجربه انقلاب‌های رنگی و رفتار یکسان در آنها نشان می‌دهد که طراحان این نقشه‌ها به عملیاتی بودن شان اطمینان دارند و برای همین است که شب‌ان‌پوش و بسیاری از کشورها مورد استفاده قرار گرفته و می‌گیرند. البته همان موقع خیر‌هایی درباره «پلمب‌شدن» این کافه نیز شنیده شد، اما مطمئناً «تاکتیک کافه» ای و آنستین‌انواع و اشکال مختلف آن در سراسر کشور مسیری است برای استحاله و تهی کردن جامعه از فرهنگ و ارزش‌های ایرانی اسلامی که باسرعت عجیبی در حال طی شدن است، چه اینکه هر پدیده‌ای از نظر اجتماعی و روانی دارای خصوصیات و آداب مشخصی است که همراه با خودش به جوامع میزبان می‌برد، در دست مثل کافه‌ای در منطقه وین‌ساید (ویج) که چند روز پیش گزارش‌هایی مبنی بر فعالیت‌های ترویج شیطان پرستی در آن منتشر شده بود و نهایتاً توسط پلیس آمان بسته شد.

■ ■ ■

ایجاد کافه به سبک تگزاس در تهران از منظر روایت ظاهری، فقط یک کسب‌وکار خصوصی است، اما از منظر سیاست فرهنگی، نماد عینی ورود الگوی آمریکایی و وسترن به قلب فضای فرهنگی محسوب می‌شود.

تغییر الگوی جنگی دشمن

در روایت بسیاری از جریان‌های انقلابی و دینی در ایران، دشمنان خارجی و لیبرالیسم جهانی سال‌ها تلاش کرده‌اند تا با ابزار‌های نظامی، اقتصادی و فرهنگی، نظام جمهوری اسلامی را تحت‌فشار بگذارند. در جنگ‌های مستقیم، در گیری‌های مرزی و فشارهای نظامی، ملت ایران، پاسداران،

حکمت

امیر المؤمنین امام علی

علیه‌السلام:

یاری رساندن به ستمدیده

فریادخواه و شاد کردن

غمناک، از کفار‌های

گناهان بزرگ است.

نهج‌البلاغه، حکمت ۲۴

فضایی طراحی‌شده مانند دوره وسترن آمریکایی، به‌گونه‌ای که «تنگار زمان در دل دوره وسترن متوقف شده» است، لباس پرسنل کاملاً کابویی و طراحی دکور خاص کابویی و افتتاح در «دل تهران»، نه در یک منطقه حاشیه‌ای، بلکه در مرکز فضای فرهنگی شهر، از منظر جریان‌های فرهنگی و انقلابی، عینی‌سازی الگوی آمریکایی در فضای شهری تهران، نماد عادی‌سازی فرهنگ وسترن و کابوی در جامعه ایرانی و نشانه‌ای از نفوذ تدریجی لیبرالیسم جهانی از طریق سبک زندگی است. اگر این کافه طبق خبرها پلمب شده باشد، این اقدام می‌تواند به‌مثابه واکنش رسمی به نماد عینی نفوذ فرهنگی غرب تلقی شود، اما وجود آن در تهران، خود یک مسئله فرهنگی-سیاسی است که نیازمند پاسخ قاطع مسئولان فرهنگی کشور است.

عادی‌سازی تدریجی

در سال‌های اخیر، موارد متعددی از «واگذاری تدریجی سنگرهای فرهنگی» مشاهده شده است.

برخی واحدهای صنعتی باوضوح متخلف بوده و پلمب شده‌اند، اما برخی دیگر مانند کافه تگزاس حتی بدون تخلف آشکار، به‌خودی‌خود نماد «عادی‌سازی فضای غربی» هستند. اینجاست که مسئله از مرز پلمب واحد صنعتی عبور می‌کند و به بحث کلی‌تری سیاست فرهنگی کشور تبدیل می‌شود.

برای مواجهه با این پدیده، مسئولان فرهنگی باید به‌وضوح تعریف کنند که سنگر فرهنگی در عصر امروز چیست، مشخص کنند که کافه به سبک تگزاس، شش‌ن هالووین و الگوهای مشابه، آیا جزو «سنگرهای فرهنگی» محسوب می‌شوند یا نه، اگر محسوب می‌شوند، سیاست فرهنگی و نمادهای غربی این کشور در برابر این نمادهای غربی باید چیست.

در این میان، دسته‌ای از افراد و گروه‌ها در داخل جامعه نیز وجود دارند که به الگوی غربی، به‌ویژه الگوی آمریکایی، ایمان دارند. نجات ایران را در دست واگذاری خاک‌ریزها و سنگرهای غربی می‌بینند و عادت دارند واکنش‌های فرهنگی را به غرب، نقش ایفا می‌کنند. این‌ گروه، گاهی با ادبیاتی به‌ظاهر «همنور»، «مدرن» یا «جهانی‌گرا»، ترویج فضای وسترن، کافه‌های به سبک تگزاس، سنگرهای هالووین و کافه‌های غربی سبک زندگی را عادی‌سازی می‌کنند.

مراقبت از سنگر فرهنگی

برخی از این واحدهای صنفی و فرهنگی در مواردی که چندکامپوز داشته باشند پلمب شده‌اند. کافه رستوران «کاریز» در تهران به دلیل سرو مشروبات الکلی، بر فرهنگی و برسنگ‌سازی پارتی مختلط پلمب شد.شعبه‌هایی از کافه ساندی‌نا به دلیل «انتشار مطلب تحریک‌کننده» پلمب و باورق‌های فلزی مسدود شدند. پنج کافه رستوران در شیراز نیز به دلیل برگزاری جشن هالووین پلمب شدند. اما نکته تلیلی اینجاست که حتی پیش از پلمب رسمی، بسیاری از این فضاها به‌خودی‌خود نماد «واگذاری سنگر فرهنگی» به غرب هستند. کافه به سبک تگزاس، بدون اینکه لازم باشد پلمب شود، از منظر این روایت، نماد پذیرش و ترویج الگوی آمریکایی در قلب تهران است. این افراد، آنهایی که به‌ظاهر دنبال «نجات به دست ترامپ» و غرب‌پرستی» هستند، در عمل در حال واگذاری تدریجی سنگرهای فرهنگی، هویتی و اخلاقی به الگوی غربی می‌باشند. کافه به سبک تگزاس با

صدای خاطر‌هائیکز «بهر روز رضوی» خاموش شد

دهم دی‌ماه ۱۳۲۶، فعالیت حرفه‌ای خود را با رادیو از سال ۱۳۲۷ به عنوان گوینده آغاز کرد. او طی دهه‌ها فعالیت، با صدای گرم و رسای خود در برنامه‌های متنوع رادیویی، به‌ویژه در حوزه‌های ادبیات و شعر، همراه همیشگی مخاطبان بود. حضور طولانی مدت او در برنامه «کتاب شب» به سر‌دبیری محمدباقر رضایی، یکی از نقاط درخشان کارنامه هنری این پیشکسوت به شمار می‌رود. این چهره فرهنگ معاصر ایران، علاوه بر گویندگی در رادیو، در آثار سینمایی، تلویزیونی و شبکه نمایش خانگی نیز به عنوان بازیگر حضور داشت. گویندگی در مجموعه «مستند ایران» به کارگردانی زنده‌یاد حمید مجتهدی و همکاری در آلبوم موسیقی «گل هزار بهار» با هنسکاری کامبیز روشن‌روان و خوانندگی علیرضا افتخاری که شامل دلگه‌هایی از آثار علی شریعتی بود، از دیگر فعالیت‌های وی است.

بهرروز رضوی که در زمینه شعر و ترانه‌سرایی نیز فعال بود، به ادعان بسیاری از هنرمندان از جمله محمدحسینی‌یافتگانی تپه‌کننده و پژوهشگر، چهره‌ای فراتر از یک گوینده و به تعبیری «شاعر» در لباس گوینده» بود که یاد او با صدای عازر، به مجدداً در مرکز حافظه شنیداری جامعه باقی خواهد ماند.

بهرروز رضوی، گوینده پیشکسوت و چهره شاخص راد یو و تلویزیون که سال‌ها با صدای گرم و رسای خود در برنامه‌های ماندگاری چون «کتاب شب» همراه مخاطبان بود، پس از طی یک دوره بیماری در گذشت. به گزارش «جوان»، بهروز رضوی از گویندگان پیشکسوت و چهره‌های شاخص فرهنگ و هنر کشورمان که از چندین پیش به دلیل وخامت وضعیت جسمانی در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان قائم کرج بستری بود، ساعت ۲۳ شامگاه روز یکشنبه ۲۴ خردادماه، دار فانی را وداع گفت. مراسم تشییع و خاکسپاری این صدای ماندگار کشور، صبح چهارشنبه، ۲۷ خردادماه، ساعت ۹ از مقابل مسجد بلال صداوسیما برگزار خواهد شد و پیکر وی در همان روز در قهقه هنرمندان بهشت زهرا(س) به خاک سپرده می‌شود. مرحوم رضوی که طی ماه‌های اخیر با مشکلات جسمی دست‌وپنجه نرم می‌کرد، پیش‌تر با تشخیص تیم پزشکی و پس از ثبات نسبی در وضعیت سلامت، از بیمارستان مرخص شده و به منزل بازگشته بود، اما اخیراً به دلیل تشدید بیماری مجدداً در مرکز درمانی بستری شده بود. بهروز رضوی، متولد

نما | حسین کشنگار

سید مرتضی ذاکر

در حوزه هنری رونمایی شد

روایت ۴ فرمانده شهید هوافضا در مجلد «آسمان دارها»

در مراسم رونمایی از مجموعه «آسمان دارها»: خانواده شهیدها، فرماندهان و نویسندگان این آثار از مجاهدت مردانی گفتند که هی‌هوا بود. مسیّر افتدار دفاعی کشور نقش آفرینی کردند.

به گزارش «جوان»، آیین رونمایی از مجموعه چهارجلدی «آسمان دارها» در تالار سوره حوزه هنری برگزار شد. در ابتدای این مراسم، محمد توکلی، مدیر عامل مؤسسه روابط اقتدار دفاعی کشور نقش‌آینداری در حفظ و انتقال تجربه‌های تاریخی گفت؛ واکاوی ابعاد جنگ و روایت زوایای پنهان آن به ما کمک می‌کند تا این جنبه عظیم را بهتر بشناسیم و به نسل‌های بعد منتقل کنیم. پیش از این، در میان فعالان ادبیات پایداری درباره نحوه مواجهه با سوره‌های مختلف بحث‌های فراوانی وجود داشت، اما پس از جنگ ۱۲ روزه، دربرای آن سوره‌ها و روایت‌های تازه پیش‌روی ما قرار گرفت و مسئولیت روایتگری پیش از گذشته بر دوش اهالی فرهنگ و ادبیات قرار گرفت.

توکلی در بخش دیگری از سخنان خود به جایگاه شهیدای نیروی هوافضا اشاره کرد و گفت: شهیدای هوافضا ویژگی منحصر‌فردی دارند. اهمیت آنان تنها به حضور در خط مقدم محدود نمی‌شود، بلکه این نیرو پس از پایان دفاع مقدس نیز هیچ‌گاه میدان خدمت را ترک کرده و مجاهدت‌های آن را امروز ادامه داشته؛ مجاهدت‌هایی که ثمرات آن اکنون برای مردم بیش از گذشته آشکار شده است.

او درباره شکل‌گیری مجموعه «آسمان دارها» نیز گفت: تلاش ما این است که مسیر معرفی این شهدا ادامه پیدا کند و همان‌گونه که آثار و بصرکات مجاهدت‌های آنان به‌تدریج برای جامعه روشن شده، زندگی، شخصیت و نقش‌آفرینی‌شان هم برای مردم ایران و حتی افکار عمومی جهان روایت شود. آغاز این مجموعه به هفته‌های نخست پس از جنگ ۱۲ روزه بازمی‌گردد و امیدواریم توانایی این مسیر را در قالب آثار و روایت‌های جدید ادامه دهیم. در ادامه مراسم، حجت‌الاسلام‌المسلمین علی نادری، معاون روابط عمومی نیروی هوافضای سپاه با قدردانی از دست‌اندرکاران تولید این مجموعه گفت: از همکارانم با صبر و تلاش فراوان زمینه تولید این اثر فاخر را فراهم کردند، تشکر می‌کنم. همچنین از خانواده‌های معظم شهیدها که با حوصله و همراهی، روایت‌ها و خاطرات خود را در اختیار نویسندگان قرار دادند، سپاسگزارم.

محمد یوسف نیا

«عطر سیب»

پشت‌صحنه برپایی هزاران مجلس عزای حسینی

میدان آیینی امام حسین(ع) این روزها حال‌وهوای دیگری دارد. پرچم‌های سیاه، کتیبه‌های مزین به نام حضرت ابا‌عبده‌الله(ع) و حضور پرشکوه مسئولان هیئات مذهبی، نشان از نزدیک شدن ماه محرم و آغاز تکاپوی عاشقان سیدالشهدا(ع) برای برپایی مجالس عزاداری دارد. در میان این شور و آوا‌مادی، بیست‌و چهارمین دوره رویداد «عطر سیب» به محلی برای خدمت‌رمین و پشتیبانی از هیئات مذهبی تبدیل شده است. به گزارش «جوان»، حجت‌الاسلام‌والمسلمین جامه‌دار، دبیر رویداد «عطر سیب» با اشاره به استقبال گسترده هیئات از این طرح گفت: امسال بیش از ۹ هزار هیئت مذهبی در این رویداد ثبت‌نام و از خدمات پیش‌بینی شده بهره‌مند شده‌اند، آماري که بیانگر گستردگی فعالیت این رویداد و نقش آن در پشتیبانی از برگزاری مراسم محرم در سطح شهر تهران است. وی در ادامه تأکید کرد: علاوه بر امکان بهره‌مندی هیئات از تخفیف‌ها و تسهیلات در تهیه اقلام مورد نیاز، برای هیئات ثبت‌نام‌شده هدایایی نیز در نظر گرفته شده است. این هدایا با هدف حمایت بیشتر از مجموعه‌های مردمی فعال در عرصه عازر، حسینی و کمک به تأمین بخشی از نیازهای آنان اهدا می‌شود تا هیئات بتوانند با دغدغه کمتری برای برگزاری مراسم محرم و صفر برنامه‌ریزی کنند.

در بیش از ۱۳۰ غرفه فعال نمایشگاه، انواع ملزومات مورد نیاز

مکتب حسینی است.